

Λόγος εις την Ανάστασιν

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ας εορτάσουμε την εορτή αυτή τη megίστη και λαμπρά, κατά την οποία ανέστη ο Κύριος. Κι ας την εορτάσουμε με φαιδρότητα μαζί και θεοσέβεια. Ανέστη ο Κύριος και ανέστησε μαζί του και την οικουμένη. Αμάρτησε ο Αδάμ και πέθανε. Ο Χριστός δεν αμάρτησε, αλλά πέθανε. Και ανέστη κατόπιν, σπάζοντας του θανάτου τα δεσμά. Πρωτοφανές και παράδοξο πράγμα. Εκείνος αμάρτησε και πέθανε. Αυτός δεν αμάρτησε και πέθανε. Γιατί; Για να μπορέσει εκείνος που αμάρτησε και πέθανε να γλυτώσει από τον θάνατο χάριν εκείνου που δεν αμάρτησε αλλά πέθανε. Ένας οφείλει πολλά και μην έχοντας να πληρώσει, μένει στη φυλακή. Άλλος δεν οφείλει τίποτε και καταβάλλει για τον πρώτο και πετυχαίνει την απόλυσή του. Αυτό συνέβηκε με τον Αδάμ. Χρωστούσε ο Αδάμ, δεν είχε να πληρώσει και ήταν δέσμιος του διαβόλου. Δεν χρωστούσε τίποτε ο Χριστός, ούτε ήταν κάτω από την εξουσία του διαβόλου, αλλά μπορούσε να πληρώσει. Ήλθε, πλήρωσε με τον θάνατό του για

εκείνον που δεσμευόταν από τον διάβολο, για να απολύσει τον κρατούμενο.

Είδες της αναστάσεως τα κατορθώματα; Διπλό θάνατο πεθάναμε εμείς και διπλή άρα περιμένουμε τώρα ανάσταση. Εκείνος απλό θάνατο πέθανε, κι έτσι, απλή ανάσταση αναστήθηκε. Πώς; Θα σας το εξηγήσω. Πέθανε ο Αδάμ και κατά το σώμα και κατά την ψυχή. Πέθανε και με την αμαρτία και με την φύση. Ἡ ἂν ἡμερᾶ φάγητε ἀπὸ τοῦ ξύλου, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. Δεν πέθανε όμως την ίδια μέρα με την φύση, αλλά μονάχα με την αμαρτία. Ο ένας ήταν θάνατος της ψυχής, ο άλλος, ο δεύτερος, ήταν θάνατος του σώματος. Κι όταν ακούσεις θάνατο της ψυχής, μη νομίσεις ότι πεθαίνει η ψυχή. Η ψυχή είναι αθάνατη. Ο θάνατος της ψυχής είναι η αμαρτία και η αιωνία κόλασις. Γι' αυτό κι ο Χριστός λέγει: Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γέεννῃ. Ὅ,τι χάνεται, υφίσταται, αλλά ξεφεύγει από τη ματιά εκείνου που το απώλεσε. Ὅπως ἔλεγα, λοιπόν, διπλός είναι ο θάνατος σε μας. Επομένως και διπλή πρέπει να είναι η ανάστασίς μας. Στον Χριστό ήταν απλός θάνατος. Διότι ο Χριστός δεν αμάρτησε. Αλλά και ο απλός θάνατός του για μας συνέβη. Δεν χρωστούσε να τον υποστεί Εκείνος. Διότι δεν ήταν ένοχος αμαρτίας, άρα ούτε και θανάτου. Γι' αυτό Εκείνος μεν ανέστη την ανάσταση την από απλό θάνατο. Ενώ εμείς, έχοντας πεθάνει διπλό θάνατο, διπλή ανάσταση έχουμε. Μια φορά αναστηθήκαμε χθες από την αμαρτία. Ταφήκαμε μαζί του στο βάπτισμα και εγερθήκαμε μαζί του μες από το βάπτισμα. Η μία, λοιπόν, είναι αυτή η ανάστασις, δηλαδή η απαλλαγή από τα αμαρτήματα. Η δε ανάστασις η δεύτερη είναι εκείνη του σώματος. Μας χάρισε τη σπουδαιότερη, ας περιμένουμε λοιπόν και την λιγότερο σπουδαία. Η πρώτη είναι πολύ μεγαλύτερη από τη δεύτερη. Διότι πολύ σπουδαιότερο είναι να απαλλαγεί κανείς από την αμαρτία, παρά να αναστή σωματικά. Το σώμα έπεσε, διότι αμάρτησε. Επομένως, αν αιτία της πτώσεως είναι η αμαρτία, αιτία της αναστάσεως θα είναι η απαλλαγή από την αμαρτία. Αναστηθήκαμε, λοιπόν, τη μεγαλύτερη ανάσταση, έχοντας ρίξει από πάνω μας τον χαλεπό θάνατο της αμαρτίας και

ξεντυθεί το παλαιό ιμάτιο. Ας περιμένουμε λοιπόν και τη μικρότερη. Αυτή την πρώτη ανάσταση αναστηθήκαμε εμείς από καιρό, όταν βαπτισθήκαμε. Και όσοι καταξιώθηκαν να βαπτισθούν απόψε, αυτά τα καλά πρόβατα.[1] Προχθές ο Χριστός σταυρώθηκε, αλλά αναστήθηκε χθες τη νύκτα. Και αυτοί προχθές ήταν ακόμη δέσμιοι στην αμαρτία, αλλά αναστήθηκαν μαζί του. Εκείνος κατά το σώμα πέθανε και κατά το σώμα ανέστη. Αυτοί κατά την αμαρτία ήταν νεκροί και ελευθερώθηκαν κι αναστήθηκαν από την αμαρτία. Η γη, αυτή την εποχή, ρόδα και γιούλια και τα λοιπά άνθη μας δίνει. Και τα δροσερά νερά ρέουν με περισσότερη φαιδρότητα στα λιβάδια. Μη θαυμάσεις αν από τα νερά βλάστησαν άνθη. Η γη, όχι από μόνη της, αλλά με το πρόσταγμα του Δεσπότη ντύνεται τη χλόη. Και στις αρχές τα νερά έβγαλαν ζώα κινούμενα. Λέγει η Γραφή: Έξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἔρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν και το πρόσταγμα έγινε πραγματικότητας και εκείνη η άψυχη ύλη έβγαλε ζωντανά όντα. Έτσι και τώρα έξαγαγέτω τὰ ὕδατα όχι ερπετά ζωντανά, άλλα πνευματικά χαρίσματα. Έβγαλαν τότε τα νερά ψάρια χωρίς λογικό και άφωνα, έβγαλαν τώρα ψάρια λογικά και πνευματικά, ψάρια που τα έπιασαν οι απόστολοι. Διότι τους είπε: Δεῦτε καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Και εννοούσε αυτό το είδος αλιείας. Καινούργιος πραγματικά της αλιείας ο τρόπος. Οι ψαράδες βγάζουν από τα νερά, εμείς μπάσαμε στα νερά και έτσι ψαρέψαμε. Υπήρχε κάποτε και στους ιουδαίους η κολυμβήθρα. Άκου τι δύναμη είχε εκείνη η κολυμβήθρα, για να δεις την ιουδαϊκή φτώχεια, για να μάθεις τον πλούτο της Εκκλησίας. Κολυμβήθρα με νερό ήταν και κατέβαινε ο άγγελος εκεί και τάρασσε τα ύδατα. Ὑστερα, μετά το τάραγμα των υδάτων, έπεφτε μέσα ένας από τους αρρώστους και γινόταν καλά. Ένας μονάχα κάθε χρόνο γινόταν καλά και ευθύς ξοδευόταν όλη η χάρη, όχι από φτώχεια εκείνου που την παρείχε, αλλά από την αδυναμία εκείνων που τη δέχονταν. Κατέβαινε, λοιπόν, ο άγγελος στην κολυμβήθρα και ετάρασσε το νερό και γινόταν καλά ένας. Κατέβηκε ο Δεσπότης των αγγέλων στον Ιορδάνη και ετάρασε το νερό και όλη την οικουμένη θεράπευσε. Έτσι, στην πρώτη περίπτωση, ο δεύτερος που έμπαινε στα νερά μετά τον πρώτο, δεν γινόταν καλά. Διότι οι ιουδαίοι, που έπαιρναν αυτή τη χάρη, ήταν αδύνατοι και φτωχοί. Ενώ στην προκειμένη περίπτωση μετά τον πρώτο ο

δεύτερος, μετά τον δεύτερο ο τρίτος, μετά τον τρίτο ο τέταρτος. Δέκα, είκοσι, εκατό, χίλιους, χίλιες χιλιάδες, όλη την οικουμένη αν βάλεις στην κολυμβήθρα, η χάρις δεν σώνεται, δεν εξαντλείται η δωρεά, δεν λερώνονται τανάματα. Καινούργιος τρόπος καθάρσεως· διότι δεν είναι σωματικός. Τα σώματα όταν είναι πολλά, τανάματα καταντούν να βρωμίσουν. Ενώ εδώ όσοι περισσότεροι πλύνονται, τόσο καθαρότερα γίνονται.

Είδες όγκο δωρεάς; Φύλαξε αυτή τη μεγάλη δωρεά, άνθρωπε. Δεν έχεις δικαίωμα να ζεις αδιάφορα. Βάλε στον εαυτό σου νόμο με κάθε ακρίβεια. Αγώνας είναι μπροστά σου και παλαίσματα. Και ο αγωνιστής από όλα κάνει εγκράτεια, θέλεις να σου δείξω ένα τρόπο άριστο και ασφαλή για να πετύχεις τη νίκη; Εκείνα που φαίνονται αδιάφορα και αντιθέτως κυφορούν την αμαρτία, ας τα βγάλουμε από τη σκέψη μας. Υπάρχουν αμαρτωλά πράγματα, και πράγματα όχι αμαρτωλά, αλλά που γίνονται αιτία να αμαρτήσσει κανείς. Λόγου χάριν, το γέλιο δεν είναι αυτό καθεαυτό αμάρτημα, γίνεται όμως αμάρτημα αν βγει από τα όρια. Διότι από το γέλιο έρχονται οι αστειότητες, από τις αστειότητες η αισχρολογία, από την αισχρολογία οι αισχρές πράξεις κι από τις αισχρές πράξεις η κόλασις και η τιμωρία. Βγάλε, λοιπόν, μια και καλή τη ρίζα, για να γλυτώσεις απ' όλο το κακό. Διότι αν φυλαγόμαστε από τα αδιάφορα, ποτέ δεν θα πέσουμε στα απαγορευμένα. Έτσι σε πολλούς φαίνεται αδιάφορο πράγμα το να κοιτάζουν τις γυναίκες, αλλ' από αυτό γεννιέται η ακόλαστη επιθυμία, από την επιθυμία η πορνεία κι από την πορνεία πάλι η κόλασις και η τιμωρία. Έτσι, το να διασκεδάσει κανείς λίγο στο τραπέζι φαίνεται όχι φοβερό πράγμα κι όμως απ' αυτό γλιστρά κανείς στη μέθη και στις αναρίθμητες κακές συνέπειες της μέθης. Ας ξεριζώσουμε, λοιπόν, από παντού τις αρχές της αμαρτίας. Γι' αυτό διαρκώς, κάθε μέρα, τρέφεσθε με το κήρυγμα. Γι' αυτό συνέχεια όλες τις μέρες σας συναθροίζουμε, παραθέτοντάς σας πνευματικό τραπέζι και κάνοντάς σας ν' απολαμβάνετε τα θεία λόγια, αλείφοντάς την ψυχή σας με το λάδι του κηρύγματος που της είναι απαραίτητο για να αθλεί και οπλίζοντάς σας εναντίον του διάβολου. Διότι αγριότερα τώρα σας επιτίθεται. Όσο μεγαλύτερη η δωρεά τόσο μεγαλύτερος και ο

πόλεμος. Αν μέσα στον παράδεισο είδε μονάχα ένα άνθρωπο ο διάβολος και δεν τον ανέχθηκε, πώς θα ανεχθεί τόσους στον ουρανό, πες μου; Εξαγρίωσες το θηρίο αλλά μη φοβηθείς. Μεγαλύτερη δύναμη πήρες, μάχαιρα ακονισμένη. Μ' αυτή να κεντήσεις τον όφι. Γι' αυτό ο θεός τον άφησε να εξαγριωθεί εναντίον σου, για να λάβεις έτσι πείρα της δυνάμεως που απόκτησες. Κι όπως ένας καλός προπονητής παίρνει τον ακάθαρτο, εξαντλημένο κι αμελημένο αθλητή και αφού του αλείψει με λάδι το κορμί, αφού τον γυμνάσει, αφού τον ξανακάνει εύρωστο, υστέρα δεν τον αφήνει σε ησυχία, αλλά τον σπρώχνει στο στάδιο για ν' αγωνισθεί και να λάβει έτσι πείρα της δυνάμεως που απόκτησε, το ίδιο έκαμε και ο Χριστός. Μπορούσε να ξεκάμει μονομιάς τον εχθρό. Αλλά για να μάθεις εσύ την υπερβολή της χάριτος, το μέγεθος της πνευματικής δυνάμεως, που έλαβες με το βάπτισμα, σας αφήνει και τους δυο να πιάνεσθε μέση με μέση, επιφυλάσσοντας σε σένα πολλούς στεφάνους. Γι' αυτό κάθε μέρα, όλη την εβδομάδα, αδιάκοπα διδάσκεσθε, για να πάρετε ακριβή γνώση για όλα τα καθέκαστα της πάλης. Ακόμη και ως γάμος πνευματικός μπορεί να θεωρηθεί ό,τι ήδη έγινε. Και στους γάμους επί επτά μέρες μένει κλειστή η παστάδα. Γι' αυτό κι εμείς επί επτά μέρες σας καθοδηγούμε πώς να συμπεριφέρεστε στους νυμφικούς θαλάμους. Αλλά στους γάμους, μετά την πάροδο των επτά ημερών, ανοίγει η παστάδα. Ενώ εδώ όσο θέλεις μένεις στη νυμφική απόλαυση. Στους γάμους τους άλλους η νύμφη υστέρα από τον πρώτο και τον δεύτερο μήνα δεν είναι το ίδιο ποθητή στον γαμπρό. Εδώ όμως συμβαίνει το αντίθετο. Όσο περνά ο καιρός, τόσο θερμότεροι οι έρωτες του νυμφίου, τόσο γλυκύτεροι οι εναγκαλισμοί, τόσο πνευματικότερη η συνουσία, αν γρηγορούμε και νήφουμε. Έπειτα· στα σώματα, μετά τη νεότητα, έρχονται τα γηρατειά. Εδώ, μετά τα γηρατειά, η νεότης, και μάλιστα νεότης που δεν έχει τέλος αν θέλουμε. Μεγάλη η χάρις, αλλά θα είναι αφθονότερη αν το θελήσουμε. Και ο Παύλος μέγας ήταν όταν βαπτιζόταν, αλλά πολύ μεγαλύτερος έγινε υστερότερα, όταν κήρυττε και έριχνε σε σύγχυση τους ιουδαίους. Κατόπιν αρπάχθηκε στον παράδεισο, στον τρίτο ανέβηκε ουρανό. Ωστε μπορούμε κι εμείς, αν θέλουμε, να αυξηθούμε, και τη χάρη που λάβαμε με το βάπτισμα να τη μεγαλώσουμε. Και μεγαλώνει με τα

καλά έργα και γίνεται έτσι λαμπρότερη και φαιδρότερο φως στον
νυμφώνα και θ' απολαύσουμε τ' αγαθά που περιμένουν όσους τον
αγαπούν. Τα οποία είθε σε όλους μας να δοθούν, χάριτι και
φιλανθρωπία του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, μεθ' ου τω Πατρί
και τω Αγίω Πνεύματι δόξα και προσκύνησις εις τους αιώνας των
αιώνων. Αμήν.

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Λόγος εις την Ανάστασιν, απόδοση
Βασίλειος Πέντζας, Περιοδικό Κιβωτός, τόμος έτους 1953, σελ.
132-135.

[1] Το Μέγα Σάββατο προς την Κυριακή του Πάσχα βαπτίζονταν οι
κατηχούμενοι.